

29.

M. CHRISTIANUS Weise/

In Illustri Augusteo Polit. Eloqv.
& Poes. Prof. Publ.

Axiomata Politica, Lectionibus

Ordinariis explicanda, denuò intimat
simulqve

ad Orationes Valedictorias

De

STUDIO POLITICO

Cujus præstantiam exponet

CAROLUS ANDREAS Stiegleder/

Sangerhusâ Thuringus,

Utilitatem persequetur

NICOLAUS Klauwel/Longo-Salissâ

Thuringus,

d. 29. Dec. M DC LXXI.

H. L. Q. S.

benevolè ac peramanter audiendas

decenter invitac.

LEUCOPETRÆ,

Excudebat CHRISTIAN Hildebrande.

Væ Studii Politici debeat esse
methodus, multi scripserunt satis pro-
lixè; pauci satis cum fructu. Eo e-
nim plerosqve collimare video, ut
propositâ tantùm non omnium Poli-
ticorum ac Historicorum lectione,
perfectissimum Politici exemplar introducere conen-
tur. Quæ quidem diligentia plus quàm ferrea, sicut
ab ipsis methodorum concinnatoribus sine dubio non
est adhibita; ita vix est, cur ab alio nimis rigidè debeat
postulari. Præsertim cum ne centesimus quisq; tan-
tam memoriæ, iudicii, imò patientiæ promptitudi-
nem sibi & Magistris queat polliceri. Quòd si verò
contemnenda omninò non sint scripta ejusmodi;
quippe quorum ea adhuc est utilitas, ut perfectam ad-
hibeant eruditionis ideam, quam si minus assequi; in-
terim sequi possit nobissimarum disciplinarum Studio-
sus: Sicut in Ethicis perfecta Virtus etiam imperfectis
imitatoribus prodesse videtur. At tamen id observa-
tum quoque à multis est, non inchoari isthic Politi-
cum; sed inchoatum, primisqve jam elementis probe
excultum, perfici atqve consummari. Ut proinde
duplicem Prudentiæ Politicæ cursum ab erudito susci-
piendum esse, non absurdè conjicias, alterum qui vel-
ut in limine occupetur, & prima saltem præcepta in-
quirat: alterum qui in ipso palatio, præceptorum bre-
vitate exemplis ac testimoniis præclarissimorum Vi-
rorum confirmet, magisqve se ad usum præparet. Sa-
né

nē qui in nostro Gymnasio concreditam habemus Ju-
ventutem, ut debitos Posteritati Politicos non con-
fusā aliquā notitiā; sed doctrinā, quantum fieri potest,
ordinatissimā imbuamus, id negotii impositum nobis
esse sentimus quā maxime, ut in ipsis rerum Politi-
carum principiis, aut proponendis aut illustrandis, o-
mnem consumere debeamus curam ac industriam, re-
missis quæstionum reliquarum subtilitatibus ad serene-
riorem Academiae vel Aulae meridiem.

Et ista quidem oculis meis obversata semper sunt,
sive Tabulis Cellarii explicandis; sive Exemplis adji-
eiendis; sive disputationibus publicè privatimque in-
stituendis aliquam impenderem operam. Sed tamen
id deprehendi denuò, duas quasi classes Gymnastico-
rum quoque auditorum esse debere. Nimirum qui
Tabulis Cellarii inhærent, tractare mihi videntur **Le-**
xicon aliquod Politicum, unde addiscant, quæ genui-
na ac propria Civitatis, Reipublicæ, Majestatis, Mo-
narchiæ, Regalium, &c. sit significatio. Tametsi
autem istis exempla proponuntur ex omnium Rerum-
publicarum historia, quod nos hætenus ex Hornii Or-
be Politico præstitimus; alium tamen vix habent u-
sum, quā ut, ex ipsā velut imagine, vocabulorum
feliciter capiant intellectum: non secus ac in Lexicis
Grammaticis nemo percipit, quid sit elephas aut ca-
melus, nisi ipsa animalia, vel ad minimum animalium
imagines discipulorum oculis exhibeantur. Enimverò
dolendum est, multos in Politico hoc vocabulario ac-
quiescere, quasi qui semel de Objecto Politicæ, bis de
Rerump. formis, ter de Regalibus perfunctoriè dispu-
taverit, ipsam nunc Græciæ salutem habeat in mani-
bus. Quos quidem rogatos velim vehementer, con-
siderare.

siderent Politicam in eorum definitionibus audire
Prudentiam: Prudentiam verò non esse, nisi quæ do-
ceat agere: Et tamen actionis nullam fieri mentionem,
ubi de sensu vocum præliminares sunt controversiæ,
Quamobrem altera se offert classis, quæ postquam
terminorum intellectionem aut exhaustit, aut satis de-
gustavit, ad intimiora etiam Prudentiæ principia de-
duci postulat: non ut uno quasi impetu universum e-
jus campum emetiantur; sed ut factò à generalioribus
ad specialiora progressu, ad actiones se præparari sen-
tiant. Et cum duplex actionum sit regula, altera quæ à
Legibus, altera quæ à Consiliis venit, seu ut clarius lo-
quar, altera quæ honestum, altera quæ utilitatem in-
quirit, optimè Juvenibus videntur consulere, qui
præscriptis axiomatibus seu thesibus, vastos Pruden-
tiæ fines breviter contrahunt, & commoda Rerump. in
succinctâ quasi tabula complectuntur. Dedi nuper ali-
quod istius materiæ specimen, cum de Legibus dispu-
tarem. Quas theses qui legit, aut adhuc legere cupit,
non vulgarem in studio Politico lucem sentiet, no-
stramque feliciter assequetur methodum. Id enim ex
solenni intimatione lectionum nostrarum jam pro-
missum est, velle me provectorum studiis consulere,
& ad veram Prudentiæ faciem inspiciendam, lucem
ac manuductionem commodare; Tirones interim
privatâ exercitatione ad easdem lectiones simili cum
fructu olim audiendas præparare. Gratulatus autem
mihi sum, datam fuisse occasionem res tam pulchras
& necessarias denuo commendandi, ut, si vestros
profectus, si eruditionis non circumforaneæ aut vul-
garis supellectilem, si verum ex historicorum tracta-
tione fructum, si denique Patriæ salutem, vestris ali-
quan-

quando consiliis promovendam charam habeatis, omni curâ ac contentione apertam vobis viam mecum velitis strenuè decurrere. Plura quæ commendationem augere possint, non addo, qui semper soleo rem magis quam sermone veritatem sectari. Interim eam vobis facio licentiam, ut, si nullum vestrum sentiat fructum, nihil impostero mihi credatis. Quod reliquum est ad d. 8. Januar. anni novi, quem Deus felicem studiisque salutarem esse jubeat, horâ consuetâ, docendi faciam initium, dictitatisque axiomatibus, succinctas subinde illustrationes subjiciam, ubi prius Oratione præparatoriâ de **STUDIORUM MEORUM CURSU**, semihorulæ aliquod spatium consumpsero. Cui frequentes adfuturos, qui discendi errores & progressus in exemplo intueri cupiunt, non despero.

Sed pergendum nunc est ad id, cujus gratiâ potissimum hæc suscepta est præscriptio. Dicent enim de **STUDII POLITICI** laudibus Politissimi duo Juvenes, qui cum per aliquot annos in Illustri nostro Augusteo fuerint versati, & jam ex consilio & approbatione eorum, quorum valere debet autoritas, in lucem Academicam prodire cupiant, non prius discedendum esse duxerunt, nisi, quod Statuta exigunt, & bona cujusque indoles requirit, publicâ valedictione gratitudinis ac observantiæ tabulam suspenderit. Et sanè per fortunam accidit, ut, qui continui mei fuerunt Auditores, ejusmodi elegerint dicendi argumentum, quod commendandis meis lectionibus adeò fuerit commodum. Adeste autem Musarum Patroni, Fautores ac Cultores, & ad designatam in titulo horam honorificâ vestrâ præsentiam ostendite, quantum
fa-

faveatis studio tam utili tam præclaro. Imò si ad pro-
merendum vestrum accessum quicquam facit decla-
mantium probitas, fateri non erubescio, fuisse eos ex
optimorum numero. Literis enim operam dederunt
indefessam; Professorum monitis nunquam fuerunt
contrarii; disputationes tam solennes quam minus
solennes sine causâ relinquare nefas duxerunt; Le-
ctionibus & publicis & privatis, si quas Juridico suo
studio utiles fore deprehenderent, libenter adhæse-
runt. Uno verbo, ita se gesserunt, ut Deum roge-
mus, nolit nobis imposterum immittere deteriores.
Quæ omnia ejusmodi sunt, ut Auditorium non o-
mninò vacuum nobis polliceamur, ac proinde, qua-
si rem certam agentes reciprocam inserviendi prom-
ptitudinem omnibus & singulis decenter spondeamus.
Interim quod reliquum est paginæ, sequens expleat.
Propempticum.

Lingve igitur nostras, biga ò lectissima, sedes,

Votaq; pro meritis accipe nostra tuis.

Ipede felici, quo te Deus ire jubebit,

Sitq; tui studii summa caputq; Deus:

Provehat inceptos magis, absolvatq; labores,

Ne spem projiciat Patria vestra suam!

Si quid in hoc non pœnituit didicisse Lyceo,

Id, quæso, in memori pectore conde diu.

Est aliquid superas illic volitare per artes,

Spektare & laudes quas Studiosus habet.

Sed

*Sed tamen, o miseros, qui summa ad culmina
tendunt,*

Feariumq; sibi saepe precantur iter.

Si forte inferius sibi vix fundamina constant,

Nec bene ceratas jactitet ala plicas.

Tunc demum egregiam contingit adire Corinthum,

Si tua multiplices dextra paravit opes:

Tunc etiam Studiis Academica templa favebunt,

Sis nisi praeterita sedulitatis inops.

Quin etiam Bacchi Veneris Martisq; voluptas

Sit procul a vestris, pestis ut ipsa, libris.

*Sic Deus & Princeps, Patrum sic alma vo-
luntas,*

Patria sic dulcis, sic & amica cohors,

Omnia sic faveant; Censor sic dicat iniquus:

Leucopetra fructus non minus esse suos!

P.P.d. 28. Dec. M DC LXXI.

